

Nr 249.

Godkänd av första kammaren den 9 juni 1916.

Godkänd av andra kammaren den 9 juni 1916.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av ett statsstuteri vid Ottenby.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 77 och memorial nr 94.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 7 april 1916 avlåten proposition, nr 174, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva

dels att å Ottenby kungsladugård med underlydande må upprättas ett statsstuteri för omkring 100 moderston och 5 stambeskällare samt i övrigt anordnat i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet av departementschefen angiven plan;

dels ock att för bestridande av kostnaderna för stuteriets anläggning må av de i statskontoret inestående hästförsäljningsmedel tagas i anspråk ett belopp av högst 536,700 kronor.

Den ädla hästavelns betydelse för ett land framför allt i militärt hänseende torde knappast kunna överskattas. Den stora förbrukningen av varmblodiga hästar under det nu pågående kriget har också tydligt ådagalagt vikten av att den inhemska aveln bedrives efter sådana grunder och i den omfattning, att behovet jämväl under de mest kritiska förhållanden kan nöjaktigt fyllas.

Av den i statsrådsprotokollet förebragta utredningen framgår oförtydligt, att den ädla hästaveln i vårt land under de senaste femton åren i oroväckande grad minskats. För orsakerna härtill hava i nämnda utredning så utförligt redogjorts, att riksdagen anser obehövt att här upprepa desamma. Efter inträdande av de alltjämt rådande utrikespolitiska förvecklingarna har den varmblodiga hästavelns redan förut betänkliga läge blivit än mer kritiskt. Särskilt ifråga om importen från utlandet av hingstmateriel, till vilken Sverige hittills i brist på tillräcklig inhemsk produktion är i stor utsträckning hänvisad, möta på grund av nämnda förhållanden för närvarande och med sannolikhet även för en längre tid framåt stora svårigheter.

Det läge, vari vår ädla hästavel sålunda för närvarande befinner sig, torde påkalla ett kraftigt ingripande från statsmakternas sida. I detta avseende torde flera olika vägar vara tänkbara. Samtliga de i ärendet hörda fackmyndigheter äro emellertid, enligt vad utredningen ger vid handen, fullt ense därom, att en konsolidering av det inom landet ännu befintliga varmblodiga hästmaterialet vid ett av staten upprättat stuteri skulle vara det ur alla synpunkter lämpligaste sättet att under alla eventualiteter säkerställa landets produktion av varmblodiga hästar i såväl kvalitativt som kvantitativt avseende.

Riksdagen delar även denna av departementschefen jämväl hävdade uppfattning.

Från vissa håll har såsom också departementschefen framhållit uttalats, att genom konkurrens med ett statsstuteri de enskilda hästuppfödarnas avsättningsmöjligheter för varmblodiga hästar eventuellt skulle minskas. Riksdagen vill emellertid med hänsyn härtill understryka departementschefens yttrande att försäljning från stuteriet av remonter icke är avsedd att förekomma annat än i särskilda undantagsfall. Riksdagen är dessutom av den förvissningen att i den mån, den varmblodiga aveln bliver inom landet konsoliderad, staten skall beredas tillfälle att i större utsträckning än hittills varit fallet från enskilda hästuppfödare inköpa erforderligt avelsmateriel.

Tillika vill riksdagen i anledning av i ärendet gjort uttalande rörande statens tillhandahållande av beskällare av ädelt slag framhålla det enligt riksdagens uppfattning för avelns befrämjande betydelsefulla däri att fortfarande som hittills lantbeskällare utstationeras icke blott i trakter, där intresset för avelsarbetet i fråga är särskilt stort, utan jämväl inom övriga delar av landet, där betingelser för varmbloodsaveln förefinnas.

Mot stuteriets förläggning såsom föreslagits till Ottenby kungsladugård på Öland, vilken plats sedan decennier tillbaka vitsordats såsom

den för ändamålet yppersta, har riksdagen intet att erinra. — Visserligen torde faran av dess exponerade läge vid krigstillfälle icke böra förbises, men å andra sidan synes med hänsyn till de av departementschefen framhållna synpunkter i frågan talande skäl föreligga för att det oaktat förlägga stuteriet till nämnda plats.

Den i statsrådsprotokollet framlagda plan för stuteriet ger icke anledning till någon invändning från riksdagens sida.

Vad departementschefen anfört såväl angående den tillämnade indragningen av Strömsholms hingstdepå och ridskolans övertagande av det av depån nu disponerade området jämte byggnader som ock rörande blivande avlöningsstat och avlöningsvillkor för tjänstemännen vid stuteriet, synes riksdagen icke i frågornas nuvarande läge påkalla något riksdagens yttrande.

Riksdagen, som delar departementschefens åsikt, att stuteriet bör bedrivas i samband med ett väl skött jordbruk, har icke funnit något att erinra mot de för stuteriet beräknade anläggningskostnaderna. Beträffande inventarieanskaffningen anser emellertid riksdagen, att särskilt med hänsyn till den dragkraft och den gödsel, som kan erhållas från stuteriet, större kreatursbesättning än som för jordbrukets rationella bedrivande är oundgängligen nödvändig ej bör anskaffas.

Mot de i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar över driftkostnaderna för stuteriet synes icke någon invändning kunna göras.

Organisationens genomförande på i berörda statsrådsprotokoll antytt sätt finner riksdagen jämväl tillfredsställande.

Då riksdagen anser välbetänkt och lämpligt, att för stuteriets anläggning till erforderligt belopp användas de i statskontoret inestående hästförsäljningsmedel, biträder riksdagen Eders Kungl. Maj:ts förslag härom.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen av de i statskontoret inestående hästförsäljningsmedel anvisat ett belopp av högst 536,700 kronor till bestridande av kostnaderna för anläggning å Ottenby kungsladugård med underlydande av ett statsstuteri för omkring 100 moderston och 5 stambeskällare samt i övrigt anordnat i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet av departementschefen angiven plan.

Stockholm den 9 juni 1916.

Med undersåtlig vördnad.
